maandblad van de
mineralogische kring antwerpen vzw

geonieuws

14de jaargang nummer 4
april 1989

afgiftekantoor : 2550 kontich 1

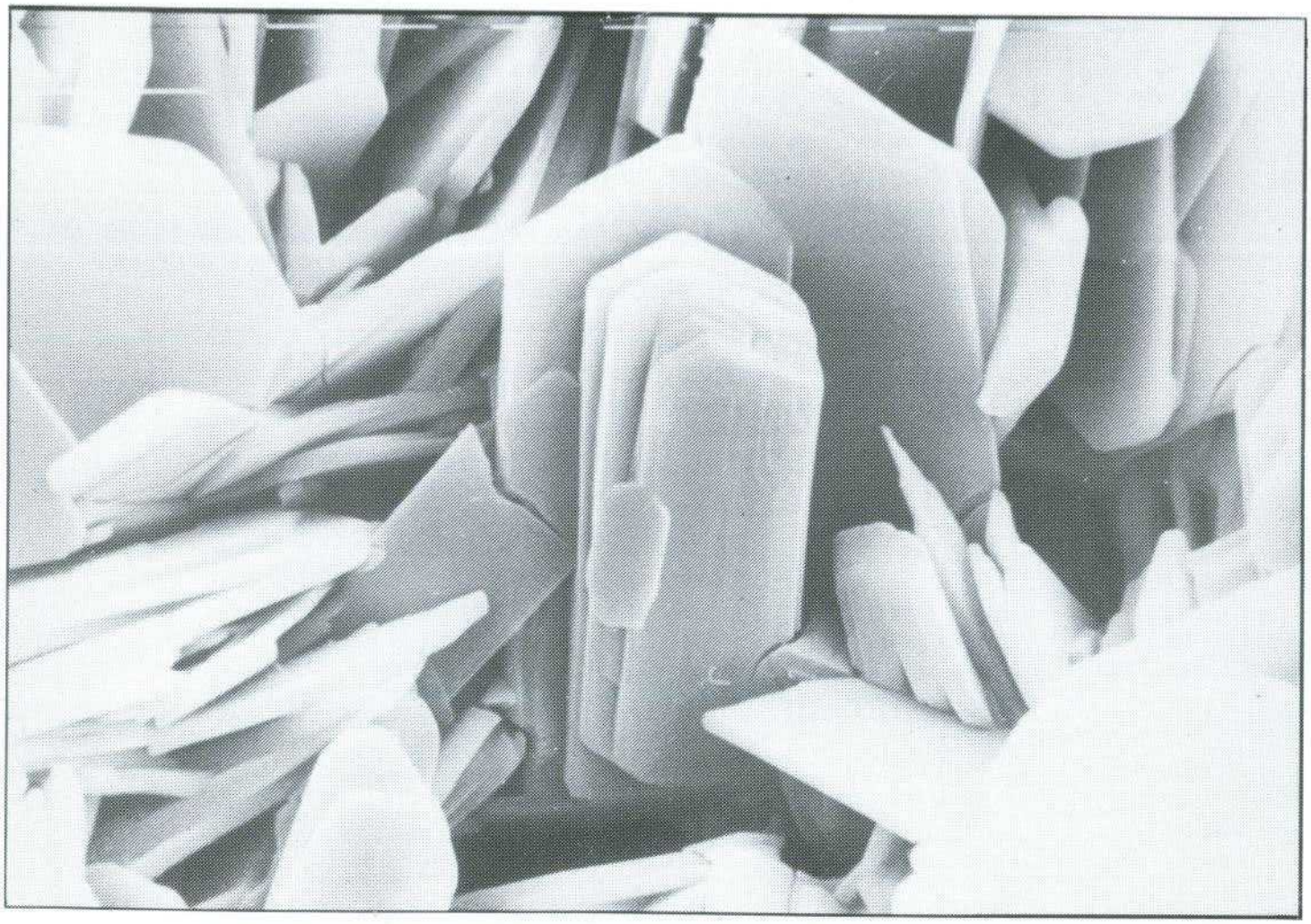

MKA mineralogische kring antwerpen vzw

De Mineralogische Kring Antwerpen v.z.w. werd opgericht op 11 mei 1963.
De zetel is gevestigd in de Ommeganckstraat 26 te B-2000 Antwerpen.
De statuten verschenen onder nr. 9925 in de Bijlage tot het B.S. van 17 11 77.

Geonieuws verschijnt maandelijks, behalve in juli en augustus.
Geonieuws is wettig gedeponeerd bij de Koninklijke Biblioteek van Belgie onder nr. BD 3343.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, mikrofilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Redakteur en verantwoordelijke uitgever : H. Dillen, Doornstraat 15, B-2780 Sint-Gillis-Waas. Tel. 03/770 60 07.
Lay-out en technische realisatie : J. en C. Luyten-Wouters, Ferdinand Maesstraat 35, B-2571 Waarloos.

BETALINGEN

BELGIE : - kontributie : GBM-rekening 220-0571141-41 t.n.v. M.K.A. v.z.w., Sportstraat 2 bus 5, B-2610 WILRIJK
- andere betalingen : HBK-rekening 880-1909401-03 of p.r. 000-1155095-19 t.n.v. M.K.A. v.z.w., Marialei 43, B-2120 SCHOTEN.

NEDERLAND : alle betalingen : girorekening (NL) 51 91 10 t.n.v. M.K.A. v.z.w., Sportstraat 2 bus 5, B-2610 WILRIJK

B.T.W.-nummer : 687.082.474.

NUTTIGE ADRESSEN

BENDER P. en H., A.Van den Bosschelaan 121, B-2100 DEURNE. Tel.03/324.51.52.
Mineraal van de maand.
DE BRUYN L., Lindenlei 152, B-2120 SCHOTEN. Tel.03/658.69.33.
Technische realisaties,uitleendienst.
D'HAENENS P., Koningin Elisabethlaan 35, B-2700 SINT-NIKLAAS. Tel.03/777.06.64

DILLEN H., Doornstraat 15, B- SINT-GILLIS-WAAS. Tel.03/770.60.07.
Sekretaris, redakteur Geonieuws, dokumentatiedienst.
JENSEN J., Petrus Delenstraat 3, B-2140 WESTMALLE.
Samenaankoop, vindplaatsenkartoteek. Tel. 03/311 73 47.
LUYTEN-WOUTERS C. en J., Ferdinand Maesstraat 35, B-2571 WAARLOOS.
Lay-out en technische realisatie Geonieuws, ontwerpen. Tel. 015/31 07 12.
OP DE BEECK E., Curielaan 22, bus 6, B-2120 SCHOTEN. Tel.03/658.54.34.
Vergaderingen RVB.
SCHUYBROECK E., Karel de Vle straat 11, B-2030 ANTWERPEN. Tel.03/542.40.87.
Bibliotekaris.
TAMBUYSER J., Jan Samijnlaan 37, B-2100 DEURNE. Tel.03/325.03.93.
Identifikatiedienst.
TAMBUYSER P., Bovenweg 23, NL-1871 VN SCHOORL. Tel.00/31/2209/2987.
Kursussen, werkgroep edelsteenkunde.
VAN GOETHEM L., Boterlaarbaan 225, B-2100 DEURNE. Tel.03/321.50.60.
Voorzitter, werkgroepen, opvang nieuwe leden, kulturele raden, public relations.
VAN HEE P., Marialei 43, B-2120 SCHOTEN. Tel.03/645.29.14.
Ondervoorzitter, koordinator beurzen en tentoonstellingen.
VAN HEE-SCHOENMAECKERS A., Marialei 43, B-2120 SCHOTEN. Tel.03/645.29.14.
Penningmeesteres.
VAN TICHELEN W., Van Putlei 37 bus 9, B-2018 ANTWERPEN. Tel.03/237.58.18.
Mede-bibliotekaris.
VERCAMMEN A., Palmanshoevestraat 21, B-2610 WILRIJK. Tel.03/827.32.11.
Ekskursies, exposantenadministratie Minerant.
VERCAMMEN K., Sportstraat 2, bus 5, B-2610 WILRIJK. Tel.03/827.59.52.
Ledenadministratie, kontributie.

♦♦

OPGELET : wegens MINERANT is er in april uitzonderlijk geen maandelijkse vergadering, en ook geen vergadering van de werkgroep edelsteenkunde.

♦♦

Vrijdag 14 april 1989

OPBOUWWERKZAAMHEDEN VOOR MINERANT 89.
U is van harte welkom in de Handelsbeurs bij de Meir, vanaf 9 h tot ongeveer 19 h. Hoe meer medewerkers, hoe vlugger het achter de rug is. DOEN !!!!!!!

Zaterdag 15 en zondag 16 april

MINERANT 89, de veertiende internationale beurs van de MKA. De beurs is vrij toegankelijk van 10 tot 18 h in de Handelsbeurs, Twaalfmaandenstraat (bij de Meir) te Antwerpen. De toegang is gratis. Meer details vindt U elders in dit nummer. Voor de exposantenadministratie kan U zich wenden tot de heer A. VERCAMMEN (tel. 03/827 32 11), en voor alle andere inlichtingen tot de heer P. VAN HEE (tel. 03/645 29 14).

Zondag 16 april 1989

Vanaf 18 h opruimingswerkzaamheden voor Minerant. Komt U a.u.b. ook een handje toesteken ? Vele handen maken het werk licht(er).

Zaterdag 22 april 1989

Vergadering van onze entoesiaste JONGERENWERKING, in het lokaal Ommeganckstraat 26 te Antwerpen (achter de Zoo), van 9.30 h tot 12.00 h.
Tijdens deze vergadering denken we al aan de vakantie. De zomermaanden zijn in België immers de geschikte maanden om onze hobby in de buitenlucht uit te oefenen.
Meer informatie over deze vergadering vindt U onder de rubriek MKA-nieuws elders in dit nummer.

OMSLAGFOTO

Copiapietkristallen van Blaton, Henegouwen, België. Foto Dr. K. Wouters, K.B.I.N.. SEM-opname; vergroting 640 X.

Zaterdag 29 april 1989

GROEPSEKSKURSIE NAAR SCLAIGNEAUX EN BEEZ (provincie NAMUR).
Samenkomst om 8.30 h STIPT OP DE BP-parking langs de autoweg E411 Brussel-Namur. De parking bevindt zich ongeveer 17 km voorbij de uitrit "Wavre" in de richting van Namur. Van daar rijden we in file verder naar de vindplaats te Sclaigneaux, en in de namiddag bezoeken we de kalksteengroeve van Beez.
Het aantal deelnemers wordt beperkt tot 20 ! Inschrijving is verplicht en de toelating voor de groeve te Beez wordt door de MKA aangevraagd.
Indien U wenst mee te gaan stuurt U voor 15 april 1989 een briefkaart met naam, adres, telefoonnummer, lidnummer en geboortedatum aan de heer J. MAERTENS, Koeisteerthofdreef 60 te 2610 MORTSEL.
Opgelet : de eigenaar van de groeve te Beez verbiedt de toegang tot de groeve voor kinderen !

Voor Minerant zoeken wij nog steeds enkele vrijwilligers die op zaterdag 15 en/of op zondag 16 april 1989 strooibiljetten willen uitdelen in de omgeving van de Meir (tegen betaling !).
Geïnteresseerden moeten wel zo spoedig mogelijk kontakt opnemen van de heer P. VAN HEE (Tel. 03/645 29 14).

Jongerenwerking MKA

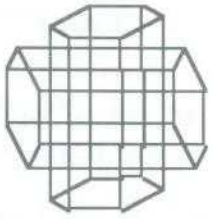

Aan al de jongere leden van de MKA en hun kameraden.

Tijdens deze vergadering denken we al even aan de vakantie, de zomermaanden zijn in Belgie immers de geschikte maanden om onze hobby in de buitenlucht uit te oefenen.

09.30 - 10.00	uitwisselen ervaringen, afspraken voor uitstappen
10.00 - 11.00	Hoe gebruiken we de vindplaatsen-karthotheek, hoe vragen we toelating om een groeve te bezoeken en veel meer van deze praktische vragen.
11.00 - 12.00	praktisch uurtje : determinatie vragen e.d.

PS . breng ook je kameraden mee naar de vergadering, hoe meer zielen hoe meer vreugde.

TOT ZIENS OP

22 April 1989 om 09.30 h 's morgens
in de Ommeganckstraat 26 te Antwerpen
achter de Zoo.

MINERANT 89

Praktische informatie over MINERANT 89 vindt U elders in dit nummer. MINERANT is gewoon een begrip geworden, zodat we U wellicht niet meer hoeven uit te leggen wat er allemaal te beleven valt.

De opbrengst van MINERANT is, zoals steeds, bestemd om het patrimonium van de vereniging te verrijken. Daarom doen wij zoals steeds een beroep op U om te helpen bij het gigantische werk dat de inrichting van een beurs met zich meebrengt.

1. Bij de opbouw en inrichting van de beurs op vrijdag 14 april 1989vanaf 9 h tot zowat 19 h zijn helpende handen onontbeerlijk !
2. Tijdens de openingsuren van de beurs verwachten wij leden die, al is het maar een uurtje, kunnen helpen (sekretariaat, algemeen toezicht, bar, boodschappen, ...).
3. Op zaterdag van 9 tot 17 h en op zondag van 9 tot 14 h kunnen enkele liefhebbers aan de slag om, tegen een vergoeding, op de Meir en omgeving strooibiljetten uit te delen. Geinteresseerd ? Neem dan onmiddellijk kontakt op met de heer P. Van hee, Marialei 43, 2120 SCHOTEN. Tel. 03/645 29 14.
4. Op zondag 16 april om 18 h is het gedaan... voor de buitenwereld. Maar alles moet dezelfde avond terug afgebroken en ontruimd worden. Ook hiervoor doen wij een beroep op Uw hulp.

Publiciteit . . . ! ?

Het sukses van MINERANT 89 hangt voor een groot deel af van de publiciteit. Zorg er a.u.b. voor dat Uw familie, Uw kennissenkring, Uw firma en Uw kollega's op het werk, Uw school en medestudenten op de hoogte zijn van deze manifestatie en... er naar toe komen !

Er zijn 32000 uitnodigingen en meer dan 2000 affiches ter beschikking. Gebruik ze, en wees er voor een keer eens kwistig mee (in de positieve zin van het woord). Wenst U nog meer uitnodigingen en/of affiches dan volstaat een telefoontje of briefkaartje naar de heer P. VAN HEE, Marialei 43 te 2120 SCHOTEN. Tel. 03/645 29 14.

D O E N ! ! !

Rik Dillen wàs sekretaris van de MKA...

Zowat 12 jaar was ik sekretaris van de MKA. Dat heeft me veel tijd gekost, maar ik heb er ook veel plezier aan beleefd. Het doet deugd mee te kunnen werken aan de ontplooiing van een vereniging die groeit, kwalitatief en kwantitatief.
Wegens toenemende professionele aktiviteiten begon de kombinatie van te veel taken me stilaan boven het hoofd te groeien. Gelukkig is kollega Hugo Bender enkele maanden geleden bereid gevonden het sekretariaat over te nemen.
Hierbij wens ik hem van harte veel sukses toe bij zijn (zware) taak.
De dokumentatiedienst verhuisde ondertussen naar de heer Wouter Van Tichelen.
Vanaf nu zal ik me wat de MKA betreft volledig als redakteur op Geonieuws storten... Tot slot nog een hartelijk dank-u-wel voor al degenen die me gedurende al die jaren met het sekretariaatswerk geholpen hebben.

Rik Dillen, ex-sekretaris.

SAMENVATTING VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN 22/01/89

Aanwezig : H. Bender, L. De Bruyn, H. Dillen, J. Jensen, J. Luyten, E. Op de Beeck, E. Schuybroeck, L. Van Goethem, Van Hee, A. Vercammen

1. Financieel verslag 1988
Een overzicht van de boekhouding 1988 werd door PVH opgemaakt.

2. Budget 1989
Aan de hand van het financieel verslag van 1988 wordt het budget 1989 opgesteld.

3. Algemene vergadering
Er zijn geen toevoegingen aan de voorgestelde statutenwijziging.
De organisatie van de algemene vergadering wordt doorgenomen.

4. Ontslag huidige RVB en nieuwe kandidaturen
Kandidaten voor de nieuwe RVB (per 22/1/89) : AV, JL, ES, AVH, PVH, HB.

H. Bender
sekretaris

L. Van Goethem
voorzitter

Verslag van de algemene vergadering gehouden op 10/2/89

1. Jaaroverzicht over 1988

1.1 Inleiding

1988 mag op alle gebied een suksesrijk en historisch jaar genoemd worden. Het 25-jarig bestaan van de MKA is hier natuurlijk niet vreemd aan. Langs deze weg willen wij trouwens iedereen bedanken die door zijn hulp of wensbetuigingen geholpen heeft om hiervan een waar feest te maken.

Ook financieel was 1988 een sukses. Dit kan u trouwens in het financieel verslag zelf konstateren. We kunnen gerust stellen dat het voortdurende sukses van Minerant, de grondige budgetopvolging en bijsturing doorheen het jaar en de laatste naslepen van de besparingskampagne van 1987 hier aan de basis liggen.
1988 was tevens het jaar van de grote doorlichting. U hebt uw steentje bijgedragen door mee te doen aan onze enquete. Uw bestuur heeft niet nagelaten hieraan verscheidene vergaderingen te wijden, waarop alle aspekten van de werking aan een grondige zelfkritiek werden onderworpen. De resultaten hiervan krijgt u ter goedkeuring op de algemene vergadering.
We kunnen dan ook stellen dat uw bestuur met het volste vertrouwen de volgende jaren tegemoet ziet.

1.2 Leden

Op 31 december 1988 telde de MKA 367 leden, waaronder 4 ereleden en 101 effektieve leden. Dit is 9 minder dan vorig jaar, een status quo mogen we dus wel zeggen. Hierbij dienen dan nog de 39 public relations adressen gevoegd waarmee we een ruilabonnement hebben.
85 % van onze leden zijn Belgen, 66 % woont in de provincie Antwerpen. Van de andere provincies zijn Oost-Vlaanderen en Brabant het beste vertegenwoordigd. De meeste buitenlandse leden zijn noorderburen. We kunnen dus rustig stellen dat de MKA grensoverschrijdend is, in alle betekenissen.
In 1988 hadden we tevens 47 gezinsabonnementen, nieuw sinds dit jaar.

1.3 Personalia

Op 22 januari werd onze erevoorzitter, Prof. Dr. S. Amelinckx op rust gesteld. Op 19 mei overleed Dhr. L. Van Den Bossche, erelid en medestichter van de MKA. Op 17 september huwde lid H. Vorsselmans met mej. S. Mertens. Op 17 november overleed Mevr. S. Gielissen, echtgenote van J. Cleyman, lid van onze vereniging.

1.4 Vergaderingen

Er werden in 1988 9 maandelijkse ledenvergaderingen gehouden, waaronder onze jubileumviering in mei. Na het klassieke ruiluurtje werd telkens een lezing gehouden. Het aantal aanwezigen blijft nog altijd schommelen tussen 80 en 150. Langs deze weg willen wij ook de direktie van HBK danken voor de mooie zaal.

1.4.1 Lezingen

Naast de statutaire ledenvergadering vonden 8 lezingen plaats : "Mineralen in de filatelie" (J. Jensen), "De mineralen van Hotazel, Zuid-Afrika" (W. Israel), "Mineralen uit de Harz" (P. De Dreu), "Didaktische mineralenkwis" (P. Van hee), "Bretagne, een reis naar het verleden" (G. Claeys), "De Foroyar, een toeristische en mineralogische ekskursie" (L. Van Goethem), "Mineralen uit de streek van Disentis" (G. Boxtaens), "Mineralen verzamelen in al zijn facetten" (P. Van hee).

1.4.2 Mineraal van de maand

Het aanbieden van een geselekteerd mineraal samen met een omstandige beschrijving in Geonieuws werd verdergezet. Er werden in totaal 9 mineralen beschreven : rhabdophaan, manganiet, thaumasiet, cassiteriet, laumontiet, fluoriet, kutnohoriet, klebelsbergiet, andradiet.

1.4.3 Statutaire algemene vergadering

Deze vond plaats op 12 februari 1988. Het verslag kan u vinden in Geonieuws 13(4) 74 1988.

1.4.4 Raad van Bestuur

De raad van bestuur vergaderde vier maal : op 22 januari, 18 maart, 11 september en 16 december.

1.4.5 Werkgroepen

De werkgroep edelsteenkunde ging verder met haar maandelijkse vergaderingen in de Ommeganckstraat. Ze bestaat sinds 11 januari 1989 reeds 3 jaar en kent een doorlopend sukses. Behandelde onderwerpen : determinatietabellen, de spektroskoop, absorptiespektra, de refraktometer, praktijkoefeningen, slijpen van edelstenen, peridoot. Het aantal aanwezigen schommelt tussen 15 en 20 op een 30-tal geinteresseerden.
De werkgroep "Belgische mineralen" vergaderde 2 maal. Hier werden volgende onderwerpen behandeld : calciet van Beez, slakkenmineralen van Plombieres.
Er werd tevens een werkgroep "jeugdwerking" opgericht, die zorgt voor inleidende lessen voor beginners. Deze is het logische gevolg van de inleidingslessen voor beginners die vorig jaar werden gestart. Ook niet

jeugdige leden zijn hier welkom. In 1988 werd 6 maal vergaderd : Miller inidices, hoe identificeren, literatuur gebruiken, vakantievondsten, determinatie Zwarte Woud-vondsten werden behandeld zowel in specifieke jeugdvergaderingen als in meer algemeen opgevatte vergaderingen.
De werkgroep "informatika" tenslotte leverde een bijdrage tot de informatisatiestudie van de bibliotheek en bestudeerde een programma voor het tekenen van kristallen.

1.5 Ekskursies

Er werden 3 eendagsekskursies ingericht : op 16/4 naar het K.B.I.N. te Brussel, op 18/6 naar Sclaignaux en Beez en op 1/10 naar Mont-sur-Marchienne en Landelies. Tevens was er een meerdaagse ekskursie naar het Zwarte Woud van 19 to 23/5 (Wolfach, Schauinsland, Wittichen en Haigerach).
De jeugdleden gingen 2 maal op ekskursie : op 30/7 naar Sclaignaux en op 20/8 naar Landelies.
In de lopende studie naar de huidige toestand van Belgische vindplaatsen vonden 3 eendaagse en een meerdaagse eksploratie plaats : op 12/3 Beez en Sclaignaux, op 23/4 Plombieres en Walhorn, op 13/8 Antoing en van 30/9 tot 3/10 Nameche, Ave et Auffe en Dinant.

1.6 Minerant

Onze 13de beurs en tentoonstelling, Minerant 88, werd gehouden op 7 en 8 mei 1988. Er werden 248 m tafel verkocht, 6 m minder dan vorig jaar. Dit was goed voor 71 standhouders, 61 Belgische en 10 buitenlanders.
Het financieel resultaat bedroeg ongeveer 159000 BEF, wat 19000 BEF meer was dan begroot. Dit is zeker welkom. Het mag hier inmers nogmaals benadrukt worden dat Minerant onze financiele steunpilaar blijft. Uw lidgeld is inmers volledig gebruikt voor de uitgave van Geonieuws.
Zoals steeds werden een heleboel affiches en reklamefolders uitgedeeld.
We mogen hier tevens het werk niet onderschatten van Regina Tambuyser die elk jaar de duizenden ingezamelde adressen in komputer tikt om het jaar daarop uitnodigingen te kunnen versturen.

1.7 Tentoonstellingen

Aan Minerant was zoals steeds een tentoonstelling verbonden. Dit jaar was het thema : Belgische mineralen. Bovendien werden gelijktijdig en doorlopend voordrachten verzorgd met als titels : Belgische mineralen, Ijsland en de Pyreneeen.
De MKA nam tevens deel aan de infobeurs van de Kulturele Raad van stad Antwerpen met een informatieve en didaktische stand. Hier werd tevens een voordracht gegeven met als titel "Mineralen, mooier dan je denkt".
Medelid A. Quadens verzorgde op 12 en 13/3 een tentoonstelling op de hobbybeurs te St-Rita, Kontich.
Bestuurslid J. Jensen verzorgde tentoonstellingen op 18/06 in de gemeentelijke school te Boom, op 8 en 9/10 te St-Hendrika Antwerpen en op 10 en 11/12 in zaal Harmonie, Antwerpen.

1.8 Geonieuws

De dertiende jaargang van Geonieuws omvatte 212 paginas's t.o.v. 208 het jaar ervoor. De oplage bedraagt 450 exemplaren.
Naast de klassieke rubrieken vinden we 16 thema-artikels terug van 12 auteurs.
Geonieuws is nog steeds onze trots. Wij doen dan ook ons best om u het maximale voor uw lidgeld te bieden binnen de financiele mogelijkheden van de kleine oplage. Geonieuws vertegenwoordigt inmers een budget dat steeds rond de 200000 BEF schommelt.

1.9 Dienstverleningen

1.9.1 Bibliotheek

De bibliotheek werd verder uitgebreid zij het aan iets trager tempo, een kleine nasleep van de rationalisatiekampagne van 1987.
Het boekenbestand groeide aan met 6 exemplaren tot 490. We bezitten een abonnement op 35 tijdschriften. 170 leden ontleenden 135 boeken en 1268 tijdschriften.
Dit is een enorme hoop werk voor deze ploeg. Om hun werk optimaler te laten verlopen zijn extra strategische investeringen gepland, die tevens de dienstverlening te goede moeten komen.
Deze behelzen een betere beveiliging van het patrimonium tegen vandalisme, een grondige informatisatie en een duidelijkere uitstalling. Het belangrijkste probleem, de enge behuizing, is ter studie, maar een vlugge

oplossing is nog niet in het verschiet.
Ter informatie mag nog gesteld worden dat de ganse bibliotheek ongeveer een miljoen aan boeken en tijdschriften bevat.

1.9.2 Apparatendienst
De apparatendienst kende 17 ontleningen die in totaal 3000 BEF bijdroegen aan de afschrijvingen en herstellingen van deze toestellen.

1.9.3 Karthotheek, dokumentatie- en identifikatiedienst
De vindplaatsenkarthotheek werd 17 maal geraadpleegd. Tevens werd zij verrijkt met een grote schenking aan geografische kaarten.
De dokumentatiedienst fungeert status quo, maar is bij het grote publiek nog steeds een onbekende.
De identifikatiedienst buigt zich zowel over mineralen als over edelstenen. Meestal wordt gekonstateerd dat het om eenvoudige mineralen gaat die met elementaire testen kunnen geidentificeerd worden (gebrek aan ervaring of tijd ?). Anderzijds willen we toch nog herinneren aan de spelregel die ingevoerd werd : voor elke determinatie hadden we graag een artikel in Geonieuws door de belanghebbende. Er werden een 30-tal determinaties uitgevoerd.

1.9.4 Samenaankoop
De dienst samenaankoop verzorgde de klassieke grote aankopen van bvb, Jousi doosjes, boeken, kit, ...

1.10 Externe relaties
1.10.1 Kulturele raden
De MKA blijft aangesloten bij de kulturele raden van stad en provincie. Bij de stad resulteerde dit in een deelname aan de infobeurs. De kulturele werking op provinciaal gebied was goed voor een subsidie van 33839 BEF.
De MKA zal in de toekomst steeds blijven meewerken aan die manifestaties die kaderen in de doelstellingen van onze vereniging.

1.10.2 Andere verenigingen.
De MKA blijft goede relaties aanhouden met haar zusterverenigingen. Als weerspiegeling hiervan getuigen de talrijke voordrachten die door onze leden bij hen gegeven werden : "Belgische mineralen" (L. Van Goethem, GEA Kempen, Veldhoven, NL op 5/1), "Vervalsingen" (P. Van hee, Ver. voor mineralogie, St-Job op 4/3), "Chemische formule van mineralen" (H. Dillen, Ver. voor minerlogie, St-Job op 7/4), "De mineralen van Hotazel" (W. Israel, GEA Zeeuws Valanderen, Nl op 6/10), "Chemische formules van mineralen" (H. Dillen, Nautilus, Gent op 13/10), "Tsumeb" (W. Israel, GEA West-Brabant, Ulvenhout, Nl op 15/10), "De Foroyareilanden" (L. Van Goethem, Geode, Zwijndrecht, Nl op 17/11).
Verder is de MKA vertegenwoordigd op nagenoeg alle beurzen van analoge verenigingen.

1.10.3 Andere
De MKA blijft aangesloten bij het kontaktkommitee voor natuurstudie en natuurbescherming in het Antwerpse. Het lokaal in de Ommeganckstraat blijft daardoor ter onzer beschikking en wordt dankbaar gebruikt door de werkgroepen.
Onze referentieverzameling is daar ook opgeslagen, zij het onder niet optimale kondities. Deze verzameling komt tot stand door jaarlijkse giften van de leden en wordt voor onderricht gebruikt.

1.11 Besluit
1988 was wederom een zeer druk en aktief jaar voor de MKA. De grondslagen voor de hervormingen die gelegd werden zullen hopelijk de bakermat zijn voor de verjongde en vernieuwde bestuursploeg die u de komende 25 jaar zal dienen.

2. Financieel verslag over 1988

Op voorstel van de kommissarissen, de heren G. Troch en G. Smedts worden de rekeningen over 1988 en het budget voor 1989 goedgekeurd.

Overzicht boekhouding 1988 en budget 1989

	Budget 1988 in	Budget 1988 uit	Boekhouding 1988 in	Boekhouding 1988 uit	Budget 1989 in	Budget 1989 uit
1 Minerant	140000		158817		140000	
3 Aank toest.				32000		100000
4 Sekretariaat		12000		9547		12000
5 Verzekeringen		14000		11955		14000
6 Huren		20000		16120		20000
7 Werkgroepen		5000	498			5000
8 Geonieuws		190000		192268		200000
9 Kursussen			1300			p.m.
10 Uitstappen		10000		1729		5000
11 Bel./Subsi	21000		53433		20000	
12 Alg Onkost				3455		p.m.
13 Gez Aankoop			220			p.m.
14 Lidgelden	170000		230862		200000	
15 Andere				1798		p.m.
20 Bibliotheek		70000		7002		24000
21 Bib tijdsch				15201		30000
22 Bib boeken			7000	6315		40000
Totalen	331000	321000	452130	297390	360000	450000

saldo 31/12/88 : 154740,-BEF
saldo 31/12/87 : 222108,-BEF
Totaal in kas : 376848,-BEF

3. Wijzigiging van de statuten

De voorgestelde wijzigingen van de statuten (zie Geonieuws 14(2) 26-28 1989) worden toegelicht. De funktie van penningmeester wordt naar het dagelijks bestuur overgeheveld. De wijzigingen worden unaniem goedgekeurd.

4. Ontbinding Raad van Bestuur

De bestaande raad van bestuur wordt ontbonden.

5. Verkiezingen nieuwe RVB

Acht personen stellen zich kandidaat voor de nieuwe raad van bestuur : H. Bender, J, Jensen, J. Luyten, E. Schuybroeck, P. Tambuyser, A. Van hee-Schoenmaekers, P. Van hee, A. Vercammen. De kandidaten worden door H. Dillen voorgesteld. Worden door de algemene vergadering gekozen (in alfabetische volgorde) : H. Bender, E. Schuybroeck, P. Tambuyser, P. Van hee, A. Vercammen.

6. Raad van wijzen

De oudere bestuurders die zich niet meer kandidaat stelden worden gehuldigd. Tot de raad van wijzen treden toe : E. Op de Beeck, L. De Bruyn en J. Tambuyser.

7. Ledenbijdrage 1990

De ledenbijdrage voor 1990 zal niet verhoogd worden

L. Van Goethem
voorzitter

H. Bender
sekretaris

A. Van hee-Schoenmaeckers
penningmeesteres

•Dit is Belgisch

h. dillen

COPIAPIET EN COQUIMBIET

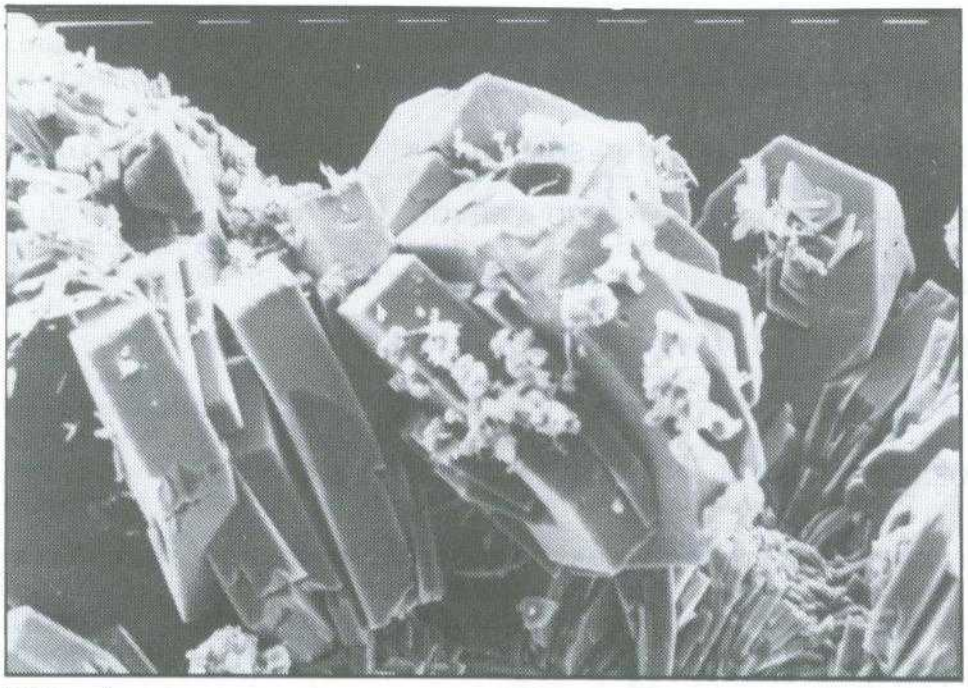

Fig. 1
Coquimbietkristallen van BLATON, Henegouwen. Foto Dr. K. Wouters, K.B.I.N.. SEM-opname, vergroting 5000 X.

Iedereen die ooit een pyrietknol afkomstig van Cap-Blanc-Nez (Frankrijk) jarenlang op een mooie, bij voorkeur eikenhouten kast heeft laten liggen (we verwijzen in dit verband naar de "Wet van Murphy") weet wat er na een tijd gebeurt...

Sommige pyrietvariëteiten (vooral poreuze aggregaten) worden door luchtzuurstof geoxideerd. Daarbij worden ijzersulfaten en... vrij zwavelzuur gevormd ! En dit laatste vormt zulke prachtige donkere aureolen op blank hout, dat op de duur heerlijk smeuig wordt.

Maar... we zouden het over heel andere mineralen hebben, namelijk copiapiet en coquimbiet. Welnu, daar heeft pyriet en de hogergenoemde oxidatiereaktie alles mee te maken.

De bazisreaktie leidt tot ijzer-II-sulfaat

$$2FeS_2 + 7\,O_2 + H_2O \longrightarrow 2FeSO_4 + 2H_2SO_4$$

Verdere oxidatie levert ijzer-III-sulfaat op :

$$4FeSO_4 + 2H_2SO_4 + O_2 \longrightarrow 2Fe_2(SO_4)_3 + H_2O$$

En in deze cocktail kunnen dan zonder plichtplegingen ontstaan :

SZOMOLNOKITE : $FeSO_4.H_2O$

ROZENIET : $FeSO_4.4H_2O$

SIDEROTIEL : $FeSO_4.5H_2O$

FERROHEXAHYDRIET : $FeSO_4.6H_2O$

MELANTERIET : $FeSO_4.7H_2O$

COQUIMBIET : $Fe_2(SO_4)_3.9H_2O$

COPIAPIET : $Fe^{2+}Fe_4^{3+}(SO_4)_6(OH)_2.20H_2O$.

ROEMERIET : $Fe^{2+}Fe_2^{3+}(SO_4)_4.14H_2O$

Iedere verzamelaar weet dat sommige pyrietaggregaten (bv. die van Cap Blanc Nez, waarvan hoger sprake, zeer snel geoxideerd worden : de zuurstof en het vocht uit de lucht is voldoende. Andere, bv. goedgevormde sterk glanzende kristallen behouden tientallen jaren hun prachtige glans.
Het spreekt voor zichzelf dat markasiet zich analoog gedraagt.

Dat heeft te maken met chemische en fysische omstandigheden op mikroschaal : de porositeit van het materiaal, de initiële aanwezigheid van in kondensatievocht oplosbare verbindingen, de temperatuur, de koncentratie aan bepaalde sporenelementen in de pyriet, in het geval van cryptokristallijne aggregaten de korrelgrootte, enz.

Naast het zuiver chemisch proces ontdekte men in 1949 een bakterie, die graag pyriet en/of markasiet lust : thiobacillus ferro-oxydans. Het mechanisme waarmee dit beestje pyriet omzet in sulfaat is nog niet bekend.

Dit verschijnsel doet zich natuurlijk niet alleen op uw eiken kast voor, maar ook, en zelfs a fortiori in de natuur.
Diverse sulfaatmineralen komen voor in de oxydatiezones van sulfidische ertslichamen, en dat kan op kleine, maar ook op grote schaal gebeuren.

Copiapiet werd in België voor het eerst gesignaleerd door SCHOEP (1938) in het markasietvoorkomen van het sfaleriet-galenieterts van Vedrin en werd in detail onderzocht door VAN TASSEL (1947). Het komt ook voor in koolmijnen en op de storthopen in de buurt (o.a. te Dampremy en Ans : koolmij- nen Patience en Beaujonc).

In Blaton wordt op twee plaatsen een geelachtige poederachtige afzetting waargenomen, nl. op 450 en op 600 m ten oosten van de brug (baan Blaton-Péruwelz over het kanaal Nimy-Blaton) (VAN TASSEL, 1973). Nader onderzoek wees uit dat in deze afzettingen twee mineralen geassocieerd zijn : copiapiet en coquimbiet.

Onlangs nog werd er door MKA-leden copiapiet vergezeld van coquimbiet gevonden (Vercammen A., 1987). Blaton is officieel tot nu toe de enige vindplaats van coquimbiet in België.

Coquimbiet vormt grijsachtige tot bijna kleurloze aggregaatjes, en soms individuele felglanzende mikrokristalletjes. Copiapiet kun je er goed van onderscheiden : dit mineraal vormt gele mikrokristallijne aggregaatjes. De identifikatie werd bevestigd door X-straaldiffraktometrie.

Het voorkomen van deze (wateroplosbare !) mineralen is niet alleen gebonden aan een vindplaats, maar ook aan klimaat en seizoen ! Het spreekt voor zichzelf dat na een fikse regenbui de oppervlakkige coquimbiet oplost (copiapiet ook, maar minder snel) Bij droog weer kristalliseren beide mineralen (en mogelijk nog andere ijzersulfaatmineralen) weer uit.

Je moet natuurlijk ook beide mineralen niet meer gaan zoeken op specimens die je in water ultrasoon gereinigd hebt ! Maar wanhoop niet : na deze reiniging en opdrogen kunnen ze (opnieuw) ontstaan

Anderzijds ben ik ervan overtuigd dat copiapiet, coquimbiet en andere ijzersulfaatmineralen nog op tal van andere vindplaatsen (soms) voorkomen. Door het feit dat ze wateroplosbaar zijn, niet aantrekkelijk en zeer moeilijk te identificeren wordt meestal de moeite niet genomen om een of andere vuilgele afzetting die verdwijnt als je je steen afspoelt minitieus te (laten) onderzoeken.

En dat identificeren kan inderdaad voor serieuze moeilijkheden zorgen : wanneer je een specimen uit zijn natuurlijk milieu (en mikro-klimaat) wegneemt is het niet onmogelijk dat er mineralogische veranderingen optreden vooraleer je de kans krijgt om het te onderzoeken (andere vochtigheidsgraad, oxidatie door zuurstof uit de lucht, hogere of lagere temperatuur, enz.).

Zo zie je maar, dat een onooglijke vuilgele afzetting stof kan opleveren voor heel wat onderzoek en hobby-genot !

Dankwoord

Een dankwoord wordt gericht aan het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen voor de toelating om beide SEM-opnamen te publiceren.

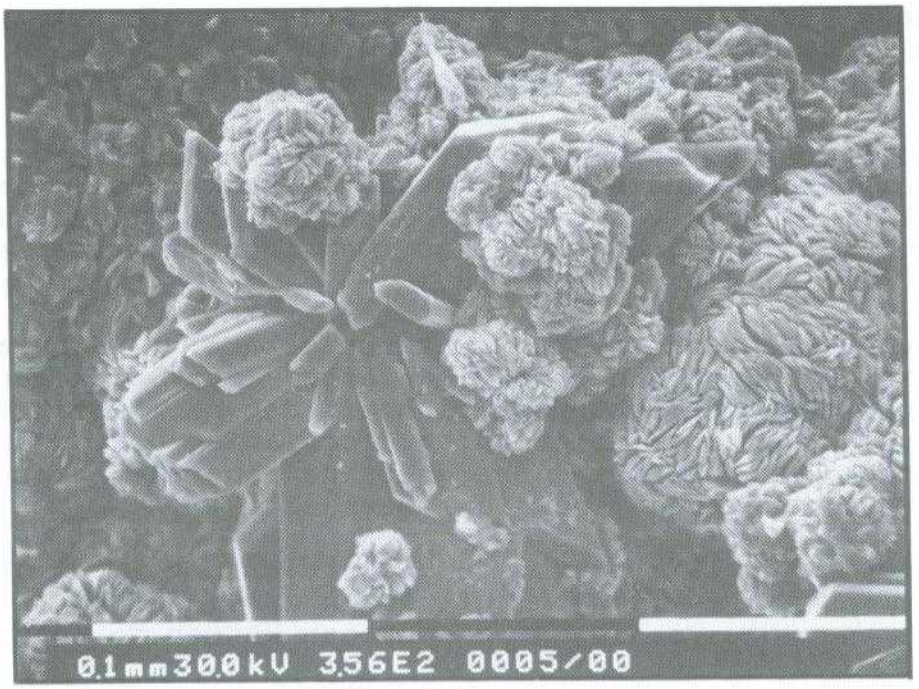

Fig. 2
Copiapietaggregaatjes op een rozet van gipskristallen. BLATON, Henegouwen. SEM-opname, vergroting 400 X.

Bibliografie

ASSELBORN E., TAVERNIER J. (1985), "Quelques techniques modernes de nettoyage des minéraux et des fossiles", Min et Foss. 11(121), 15-23.
MELON J. ET AL. (1978), "Les minéraux de Belgique", Ed. G. Lelotte, Dison (B), pp. 154/160.
PARKES G.D. (1963), "Mellor's modern inorganic chemistry", Longmans, London, pp. 920-924.
PERROUD P., MEISSER N. (1987), "Les sulfates des Valettes (Valais)", Schweizer Strahler 7(11), 487-507.
SCHOEP A. (1938), "Copiapiet uit de ertsmijn van Vedrin", Natuurwetenschappelijk Tijdschrift 20, 144-142.
SMIRNOW S.S. (1954), "Die oxydationszone sulfidischer lagerstätten", Akademie-Verlag Berlin, pp. 38-45.
VAN TASSEL R. (1947), "La copiapite de Vedrin (Belgique)", Meded. Kon. Nat. Mus van België 23(12), pp.
VAN TASSEL R. (1973), "Efflorescences de sulfates sur des roches carbonifères belges", Bull. K.B.I.N. 49(3), 14 pp.
VERCAMMEN A. (1987), persoonlijke mededeling.

15.04-16.04 B **minerant '89** ANTWERPEN / MINERANT 89. Ingericht door de Mineralogische Kring Antwerpen v.z.w. in de Handelsbeurs, Twaalfmaandenstraat (bij de Meir) te Antwerpen. Toegang gratis van 10 tot 18 h.

Info : P. Van hee, Marialei 43 te 2120 Schoten. Tel. 03/645 29 14.

15	04	H	TATABANYA. Közmuvelödés Haza. 9-17 h. Beurs (MIN)
15	04	NL	WINTERSWIJK. Slotboomhal, Ambachtstraat 61. Vrije toegang. RUIL-beurs.
15-16	04	D	DÜSSELDORF. Malkasten, Jakobistr. 6, 11-18 h.
16	04	NL	GELEEN. 't Plenkhoes, Bachstraat 2. 10-17 h. RUIL-beurs
16	04	D	FÜRTH. Stadthalle. 10-17 h.
16	04	D	MÜNSTER. Hotel Lindenhof, Am Hindenburgplatz. 10-17 h. Beurs (MIN).
16	04	B	AALST. Sted. Onderwijsinstituut, Binnenstraat 157, 9300 Aalst. RUIL-beurs (MIN-FOS). Inl.: L. De Coninck, F. Van Cauwelaertlaan 9, 2700 Sint-Niklaas. Tel. 03/776 03 50.
16	04	D	KARLSRUHE. Nancy-Halle, Kongresszentrum. 10-17 h. Beurs (MIN-FOS). Tent.: Min. uit Skandinavie
16	04	NL	ZUTPHEN. Hanzehof, Coehoornsingel. 10-17 h.
19	04	NL	NIJMEGEN. De Gofferthal. Nieuwe Dukenburgseweg. 10-17 h. Beurs (MIN).
22	04	CSSR	TISNOV. 10-16 h. Beurs (MIN).
22	04	A	WIEN. Restaurant Wienerwald, Märzstr. 1. Toegang vrij.
22-23	04	CH	ST.-GALLEN. Kongresshaus Schützengarten, St.Jakobsstr. 35. 10-18/10-17. Beurs (MIN-EDELST)
22-23	04	D	BAD EMS. Kursaalgebäude, Kurpark. 10-17 h. Beurs (MIN). Tentoonst.: "Hohe Tauern".
22-23	04	D	FRANKFURT. Saalbau/Volksbildungsheim, Eschenheimer Anlage 40. 11-18 h. Beurs (MIN-FOS-JUW)
23	04	D	KREFELD. Seidenweberhaus. 11-18 h. Beurs (MIN).
29-30	04	D	BAD SÄCKINGEN. Kath. Vereinshaus (centrum). 10-18/9-17 h). Beurs (MIN).
29-30	04	A	DORNBIRN. Kulturhaus. 9-17 h. Beurs (MIN).
29-30	04	A	SALZBURG. Kolpingsäle, Franz-Josef-Str. 15. 10-17 h/9-16 h. Beurs. Tentoonst.: "Alpen".
29-30	04	CH	LAUSANNE. Palais de Beaulieu. 10-18/9-17 h. Beurs (MIN).
30	04	D	ISERLOHN. Stadt. Jugendheim, Stennerstr. 10-17 h. Beurs (MIN-POSTZEGELS).
30	04	D	ALSDORF. Foyer des Rathauses, Hubertusstr. 10-18 h. Beurs (MIN-FOS).
30-01	04	D	OFFENBACH. Büsing-Palais, Herrnstr. 82. 10-17 h. Beurs (MIN-FOS-JUW).
01	05	A	WIEN-NORD (FLORIDSDORF). Haus der Begegnung, Angererstr. 14. 9-16 h. Beurs (MIN). Tentoonstelling : "Fosfaatmineralen uit Brazilië".
06-07	05	D	KEMPEN. Beruflichen Schulen, von-Saarwerden-Str. 25. 11-16 h. RUIL-beurs.

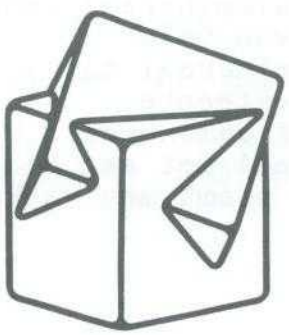

MINERALOGISCHE PUZZEL

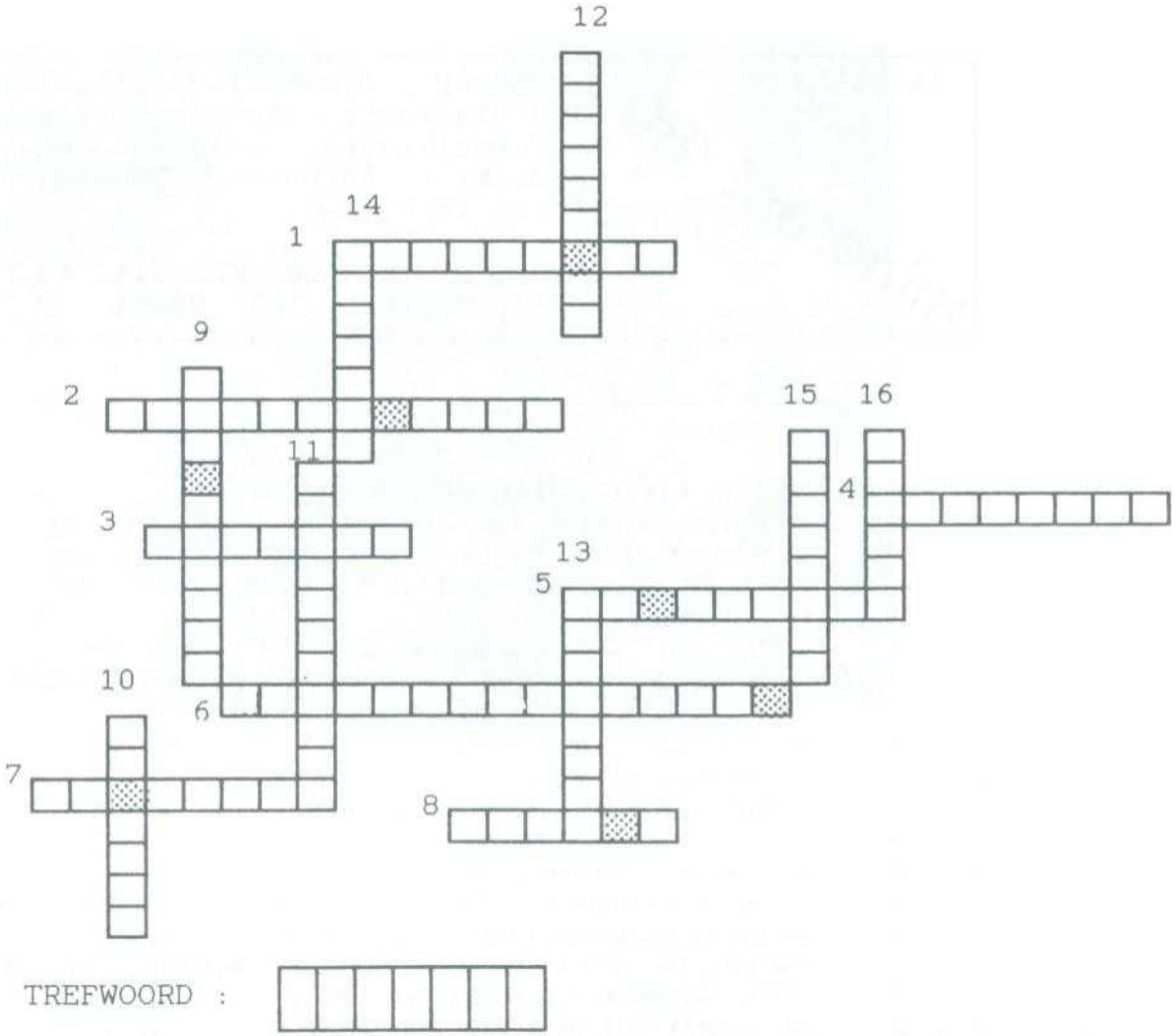

TREFWOORD :

Wanneer U alle mineralen en gesteenten heeft kunnen invullen kan U met behulp van de letters in de gearceerde vakken de naam van een wereldberoemde vindplaats samenstellen. De juiste oplossing vindt U in het volgende nummer van Geonieuws.
Deze puzzel werd samengesteld door ons medelid de heer R. VAN DEN HOECK.

HORIZONTAAL

1. Loodmineraal beroemd om de tweelingnetwerken.
2. Zilver- en kwikmineraal genoemd naar een beroemde vindplaats in de buurt van Oslo.
3. Blauw zilvermineraal dat mooie kubusvormige XX vormt.
4. Magmatisch gesteente.
5. Een kopersulfidemineraal.
6. Uraniummineraal met een Vlaams-klinkende naam.
7. Dit mineraal noemt men vaak vloeispaat
8. Bergkristal.

VERTIKAAL
9. Synoniem van stibniet.
10. Zeer bekend kopermineraal.
11. Sekundair antimoonmineraal; verweringsprodukt van antimoniet.
12. Zilvermineraal.
13. Het belangrijkste kwikerts.
14. Calciumcarbonaat.
15. Carbonaatmineraal dat o.a. gevonden wordt in Stolzemburg (Luxemburg).
16. Variëteit van rookkwarts.

geo-nieuws kort

Nieuw voor België : WARDIET

H. Dillen

Een zestal monsters van apatiet uit kwartsaders in het Massief van Stavelot werd door A. HANSON ET AL. (1988) onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat het om fluorapatiet gaat.

Zoals frekwent het geval is bevatten deze fluorapatieten zeldzame aarden, met een abnormale aanrijking aan Sm (samarium) en Gd (gadolinium). Volgens de auteurs kan dit worden toegeschreven aan bv. florenciet-(Ce), dat relatief meer licht zeldzame aarden bevat.

Als begeleiders werden vroeger reeds wavelliet en turkoois geïdentificeerd, en onlangs kwam daar WARDIET bij, met als formule

$$NaAl_3(PO_4)_2(OH)_4.2H_2O$$

Dit is alweer een species dat nog niet in "Les minéraux de Belgique" prijkt !

Ref.: HANSON A., ROELANDTS I., FONTAN F., Misc. Geol. 9(8), 3 (1988).

Grote vondsten herleiden tot handstukken

H. Pelckmans

De hydraulische steenkraker is een prachtige uitvinding. Zonder veel moeite reduceert hij een kasseisteen tot steengruis. Menig stuk kalksteen kan men met dit instrument tot de gewenste grootte herleiden. Helaas, veel stenen hebben de irriterende eigenschap om steeds op de "verkeerde" manier te splijten, m.a.w. dwars door een of andere kristalgroep of geode.

Lange tijd overwoog ik dan ook de aankoop van een mechanische steenzaag. Twee faktoren stelden steeds mijn beslissing uit. Enerzijds was er de hoge prijs : 5000 à 10000 BEF voor het zaagblad alleen al ! Anderzijds was er het plaatsgebrek : een degelijk toestel neemt snel heel wat ruimte in beslag. Ondertussen stapelden de volumineuze stukken zich meer en meer op...

Een oplossing kwam mij enige maanden geleden ter ore. In de handel bestaan er namelijk draadzagen met een coating van hardmetaalgruis, speciaal voor het doorzagen van steen, beton, marmer, glas en dergelijke. Hun lengte is 30 cm, zodat ze in een gewone metaalbeugelzaag passen. Na aankoop en installatie gingen we er dan ook op los. De resultaten waren verbluffend. Sommige stukken konden tot een vierde van hun oorspronkelijke grootte herleid worden. Alleen de triceps van mijn rechterarm was niet zo gelukkig met deze "vondst".

Navraag in een gespecialiseerde ijzerhandel wees uit dat er ook bladzagen bestaan voor het manueel doorzagen van stenen. Deze zijn interessanter voor het bekomen van gladde, vlakke zaagvlakken (om later eventueel te polijsten). De draadzaag daarentegen werkt als een echte figuurzaag, en kan dan ook in alle hoeken en richtingen bewogen worden tijdens het zagen. De prijs schommelt rond de 300 BEF.

Nog een tip : het zagen van stenen gaat optimaal als men ze vastklemt in een bankschroef. Indien men langs beide kanten van de steen een stuk triplex of multiplex plaatst, en dit geheel vastschroeft, zal de steen niet alleen stevig vastzitten, maar is er ook minder kans op beschadiging.

* INTERNATIONAL LABORATORY 18(7), 09.88

30-33 Recent developments in ICP-AES.

* THE MINERALOGICAL RECORD 19(5), 10.88

291 Protocols for scientists on the deposition of investigated mineral specimens.
293-295 Jöns Jacob Berzelius (1779-1848)
297-302 The Almadén Mines, Ciudad Real, Spain.
305-310 Agardite-(Y), Gysinite-(Nd) and other rare minerals from Sardinia (I).
311-313 Osarizawaite from the Silver Hill Mine, Arizona, USA.
315-318 A notable probertite find at Boron, Calif.
319-323 The Commission on new minerals and mineral names of the I.M.A..
325-328 Microminerals (Mt-St-Hilaire, Canada).
331-338 What's new in minerals ?

* LAPIS 13(10), 10.88

6-9 Baryt.
11-28 Edelsteinvorkommen im Schatten der Achttausender (Tibet).
29-32 Die offnung einer Kristallkluft im Binntal, CH.

* GEODE 13(5), 10.88

3-4 Parisiet uit Holmestrand, Noorwegen.
5-8 De Ardèche (F)
19-24 Kwarts.

* ROCKS AND MINERALS 63(6), 12.88

440-444 Black tourmaline from Little Cahuilla Mt., Riverside Co., California, USA.
446-453 Large andalousite crystals from Campbell Co., Virginia, USA.
454-459 15th Rochester Min. Symp. (Herkimer Diamonds; phosphates from a pegmatite in Florence Co., Wisconsin, USA; dravite in W.-New England; Mn-rich tourmaline from Baja California Norte, Mexico; 2 Flink unknowns from Langban identified; fluocerite-(Ce) from Black Cloud pegmatite, Teller Co., Co; Quartz-XX with faden; Beck collection, Rutgers University; metamict samarskites drom the S-Platte pegmatite district, Co.; MINCAT, a mineral-formula database program for use on IBM-compatible computers; Japan-law twinned quartz-XX from Foley Mt., Br. Columbia.).
460-465 Palermo revisited.
471-472 A gahnite occurrence in Carroll Co., Georgia, USA
473-477 Mineral photography : lights and metering.
478-480 Who's who in mineral names (Leite, Clinton)
487-488 Fluorescent forum

* CANADIAN MINERALOGIST 26(2), 06.88

309-314 Maricopaite, a new hydrated Ca-Pb zeolite-like silicate from Arizona.
355-376 Coexisting galena and sulfosalts in the Round Mountain and Manhattan gold districts, Nevada.
391-406 Symmetry and morphology of snowflakes and related forms.

* SCHWEIZER STRAHLER 6(4), 11.88

141-152 Kleine Morphologie von Granatkristallen aus der Schweiz - Idealbild und Wirklichkeit.
153-166 Fluorit und andere Mineralien von Eggerberg (Lötschberg-Südrampe, VS, CH).
166-167 Découverte de citrine dans les Alpes orientales.
167-171 Axinitfund im oberen Maggiatal.
174-176 Lengenbachit auf einer nordkoreanischen Briefmarke.

* ANNALES SOC. GEOL. BELG. 111(1), 09.88

Temanummer : colloque international de sédimentologie karstique, Han-sur-Lesse, 18-22 mei 1987.

Interessant voor al wie zich op wetenschappelijk niveau voor grotten en speleologie interesseert.
195 pp.

* AGAB 21(9), 11.88

1-4 Le poudingue du Graben de Malmedy.
5-8 L'or de Kilo-Moto (Zaire)
10 La tunisite

* LAPIS 13(12), 12.88

6-9 Leucit
11-15 Russische Schaustufen
16-19 Die Mineralien von M%ontevecchio, Sardinien.
20-24 Gold aus dem Schweizerischen Napfgebiet
25-27 Zeolith-Fundstellen auf Fuerteventura und Gran Canaria, Kanarische Inseln.
28-29 Neue Mineralien (chromferid, ellenbergiet, ferchromid, kamatoiet-(Y), kamiokiet, kusmiriet, luanheiet, mendozavilliet, paramendozavilliet, tengchongiet, weishaniet).
30-31 Kupfer und Cuprit bei Reichenbach/Odenwald.
31-32 Olivenit und strahlerit vom historischen Bergbau an der Gratlspitz bei Brixlegg.
32-34 Auf Kluftsuche im Habachtal (A).

* AGAB 21(8), 10.88

2-7 Exposition minéralogique de Potsdam (DDR)
8-9 Kongsberg
9-10 Rio Marina

* INT. LABORATORY 18(8), 10.88

49-57 Simultaneous multielement graphite furnace atomic absorption spectrometer
58-64 LIMA : an advance in surface analysis

* GEOLITERARY SOC. BULL. 3(2), 09.88

4 pp. GIA acquires the Sinkankas collection
10 pp. Mem. and bibl. of G.F. Kunz
13 pp. Researching the history of the mineralogy of Maine.

* NAUTILUS INFO 13(3), 11.88

55-74 Bleialf

14de beurs en tentoonstelling
van mineralen, schelpen en fossielen
op 15 en 16 april '89, telkens van 10 tot 18 uur,
in de handelsbeurs
aan de meir te antwerpen
ingericht door de
mineralogische kring antwerpen vzw
mmv de stad antwerpen

minerant '89

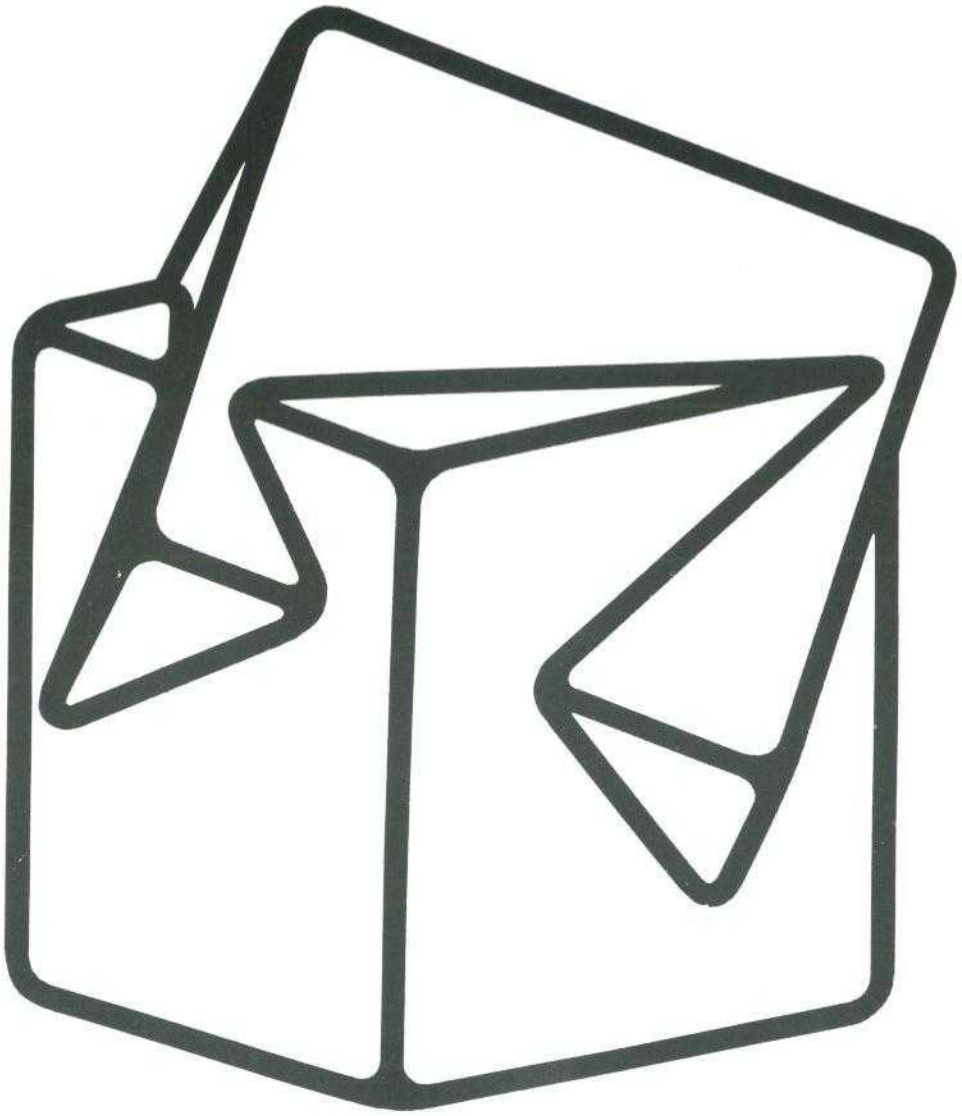

gratis toegang

thorianiet-xx naar goldschmidt tek. claire & jan luyten-wouters